ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐ

ՀՐԱՄԱՆ

«26» «Մարտի» 2026 թվական № 87-Հ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՏՈՄԱՅԻՆ ԷՆԵՐԳԻԱՅԻ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈՒ ԴՐԱՆՑ ԱՆԴԱՄ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ ԿՆՔՎԱԾ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԵՎ ԸՆԴԼԱՅՆՎԱԾ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐԻ ԿԻՐԱՐԿՄԱՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՔԱՐՏԵԶԻ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԿԱՏԱՐՈՂՆԵՐ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով վարչապետի 2018 թվականի հունիսի 11-ի N 745-Լ որոշման հավելվածի 18-րդ կետի 20-րդ ենթակետով և 2019 թվականի հունիսի 1-ի 666-Լ որոշման 2-րդ և 3-րդ կետերով.

ՀՐԱՄԱՅՈՒՄ ԵՄ՝

1. Սահմանել Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի 2019 թվականի հունիսի 1-ի N666–Լ որոշման 3-րդ հավելվածով սահմանված ճանապարհային քարտեզի՝ շրջակա միջավայրի նախարարության կողմից կատարման ենթակա միջոցառումների (այսուհետ՝ Միջոցառում)՝ շրջակա միջավայրի նախարարության պատասխանատու ստորաբաժանումների և կազմակերպության (այսուհետ՝ Կատարողներ) ցանկը՝ համաձայն Հավելվածի N1-ի:

2. Սահմանել Միջոցառումների կատարման վերաբերյալ հաշվետվության ձևաչափը՝ համաձայն Ձև N1-ի:

3. Կատարողներ հանդիսացող ստորաբաժանման և կազմակերպության ղեկավարներին՝ յուրաքանչյուր եռամսյակի ավարտից հետո 5-օրյա ժամկետում շրջակա միջավայրի

նախարարության ռազմավարական քաղաքականության վարչություն ներկայացնել ամփոփ հաշվետվություն՝ համաձայն Ձև N1-ի:

4. Ռազմավարական քաղաքականության վարչության պետին՝ սույն հրամանի 3-րդ կետով սահմանված ժամկետի ավարտից հետո 5-օրյա ժամկետում կազմել Միջոցառումների կատարման ընթացքի վերաբերյալ ամփոփ հաշվետվություն՝ Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի 2018 թվականի հուլիսի 2-ի N 906-Ա որոշմամբ ստեղծված միջգերատեսչական հանձնաժողովին ներկայացնելու նպատակով:

Հ. ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ

3/26/2026

X

ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ

Signed by: MATEVOSYAN HAMBARDZUM 2809920230

Երևան

Հավելված
շրջակա միջավայրի նախարարի
2026թ. մարտի «26»-ի N 87-Ա հրամանի

ՑԱՆԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՏՈՄԱՅԻՆ ԷՆԵՐԳԻԱՅԻ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈՒ ԴՐԱՆՑ ԱՆԴԱՄ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ ԿՆՔՎԱԾ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԵՎ ԸՆԴԼԱՅՆՎԱԾ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐԻ ԿԻՐԱՐԿՄԱՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՔԱՐՏԵԶԻ՝ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ, ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՂՆԵՐԻ

N	Միջոցառման նկարագրությունը	Գործողությունը (գործողությունները)	Կատարման ժամկետը	Կատարողական ցուցանիշը (KPI)	Կատարող	Համակատարող
1 (86.)	ՇՄԱԳ-ի ենթակա նախագծերի շրջանակի հստակեցումը, ՇՄԱԳ զեկույցի բովանդակության պահանջների սահմանումը, լիազոր մարմինների սահմանումը, թափանցիկ, իրավական երաշխավորված և հանրության համար մատչելի գործընթացների սահմանումը՝ որոշումների կայացման, հրապարակման և բողոքարկման համար (Համաձայնագրի հոդված 46 (a) Խորհրդարանի և Խորհրդի 2011թ. դեկտեմբերի 13-ի 2011/92/ԵՄ հրահանգ)	1. Մշակել և ընդունել «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության և փորձաքննության մասին» օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» օրենքը, 2. Սահմանել լիազոր մարմին և հստակեցնել լիազորությունները 3. Ամրագրել «Հասարակական կազմակերպությունների մասին» օրենքում և Վարչական դատավարության օրենսգրքում համապատասխան դրույթներ.	2021թ. 4-րդ եռամսյակ	1. Լիազոր մարմինը նշանակված է և գործում է իր իրավասության շրջանակներում 2. ՇՄԱԳ-ի ենթակա նախատեսվող գործունեության տեսակներն ըստ բնագավառների դասակարգվել են 3. ՇՄԱԳ ընթացակարգերը սահմանվել են և գործում են ՇՄԱԳ-ի ենթակա նախատեսվող գործունեության նախագծային փաստաթուղթը մշակողի (նախաձեռնողի) կողմից ներկայացվող տեղեկատվության շրջանակը սահմանվել է և կիրառվում է 4. Շրջակա միջավայրի հարցերով լիազոր մարմինների հետ խորհրդակցության և հանրային խորհրդակցության ընթացակարգը սահմանվել են և կիրառվում են 5.Ազդակիր երկրների հետ տեղեկատվության փոխանակման և խորհրդակցությունների ընթացակարգերը սահմանվել են 6.ՇՄԱԳ և փորձաքննության արդյունքների վերաբերյալ հանրությանը տեղեկացնելու միջոցները սահմանվել են և կիրառվում են 7. Հանրության և ՀԿ-ների մասնակցությամբ վարչական և դատական մակարդակներում վերանայման ընթացակարգերի վերաբերյալ իրավական կարգավորումները սահմանված են	Ռազմավարական քաղաքականության վարչություն	
2 (87.)	ՌԷԳ լիազոր մարմնի, գնահատման ենթակա պլանների ու ծրագրերի, տեղեկատվության փոխանակման համապատասխան ընթացակարգերի սահմանում (Համաձայնագրի հոդված 46 (a) Խորհրդարանի և խորհրդի 2001թ. հունիսի 27-ի 2001/42/ԵՀ հրահանգ)	1. Մշակել և ընդունել «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության և փորձաքննության մասին» օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» օրենքը և դրանից բխող ՌԷԳ ընթացակարգերը սահմանող իրավական ակտը, 2. Սահմանել լիազոր մարմին և հստակեցնել լիազորությունները.	2022թ. 4-րդ եռամսյակ	1. Լիազոր մարմինը նշանակվել և գործում է իր իրավասության շրջանակներում 2. Ռազմավարական էկոլոգիական գնահատման ընթացակարգերը սահմանված են և կիրառվում են 3. ՌԷԳ շրջանակներում շրջակա միջավայրի համար պատասխանատու լիազոր մարմինների և հանրության հետ խորհրդակցությունների անցկացման ընթացակարգերը սահմանվել են և կիրառվում են	Ռազմավարական քաղաքականության վարչություն	

				4. Ազդակիր երկրների հետ տեղեկատվության փոխանակման և խորհրդակցությունների ընթացակարգերը սահմանված են		
3 (88.)	Բնապահպանական տեղեկատվության մատչելիության ապահովման ընթացակարգերի սահմանում, բացառությունների կիրառման և տեղեկատվություն չտրամադրելու որոշումների վերանայման հստակ ընթացակարգերի սահմանում (Համաձայնագրի հոդված 46 (a) Խորհրդարանի և խորհրդի 2003թ. հունվարի 28-ի 2003/4/ԵՀ հրահանգ)	1. Ուսումնասիրել «Տեղեկատվության ազատության մասին» օրենքում լրացումներ կատարելու մասին օրենք և անհրաժեշտության դեպքում ընդունել փոփոխությունների նախագիծը, 2. Սահմանել տեղեկատվության տարածման համակարգերի, մեխանիզմների, հասարակական կազմակերպություններին և ՀԼՄ-երին տեղեկատվության տրամադրումը և փոխանակման մեխանիզմները,	2021թ. 4-րդ եռամսյակ	1. Լիազոր մարմինը նշանակվել և գործում է իր իրավասության շրջանակներում 2. Շրջակա միջավայրի վերաբերյալ տեղեկատվության հասանելիության և բացառությունների վերաբերյալ իրավական դրույթներն ընդունվել են և գործում են 3. Պետական մարմինների կողմից շրջակա միջավայրի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հանրությանը հասանելի դարձնելու իրավական հիմքերն ընդունվել են և գործում են 4. Ընդունվել են իրավական ընթացակարգեր՝ այն որոշումների վերանայման համար, որոնցով շրջակա միջավայրի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ամբողջությամբ չի տրամադրվում կամ տրամադրվում է միայն մասնակիորեն 5. Ընդունվել և գործում են իրավական դրույթներ, որոնք սահմանում են հանրությանը շրջակա միջավայրի վերաբերյալ տեղեկատվություն տարածելու համակարգի ստեղծումը, կազմվել և հրապարակվել է շրջակա միջավայրի վիճակի վերաբերյալ զեկույց	Ռազմավարական քաղաքականության վարչություն	Հասարակության հետ կապերի բաժին
4 (89.)	Հանրային մասնակցության և տեղեկատվության տրամադրման մեխանիզմների սահմանում՝ որոշումների կայացման գործընթացում կարծիքների ներառման ապահովմամբ: Իրավական և գործնական հիմքերի ստեղծում՝ հանրության, ներառյալ ՀԿ-ների, վարչական և դատական կարգով արդարադատության հասանելիության համար (Համաձայնագրի հոդված 46 (a) Խորհրդարանի և խորհրդի 2003թ. մայիսի 26-ի 2003/35/ԵՀ հրահանգ)	1. Ընդունել «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության և փորձաքննության մասին» օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» օրենքը և դրանից բխող ենթաօրենսդրական ակտերը, 2. Սահմանել լիազոր մարմին և հստակեցնել լիազորությունները, 3. Ամրագրել «Հասարակական կազմակերպությունների մասին» օրենքում և Վարչական դատավարության օրենսգրքում համապատասխան դրույթներ	2021թ. 4-րդ եռամսյակ	Լիազոր մարմինը նշանակվել և գործում է իր իրավասության շրջանակներում ՇՄԱԳ շրջանակներում որոշումների արդյունքների վերաբերյալ հանրությանը տեղեկացնելու միջոցները, հանրային քննարկումների անցկացման ընթացակարգերը սահմանվել են և կիրառվում են Արդարադատության մատչելիության ապահովման մեխանիզմները գործում են	Ռազմավարական քաղաքականության վարչություն	
5 (90.)	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) և շրջակա միջավայրին հասցված վնասի դեպքում ազդեցություն կրած անձանց կողմից իրավասու մարմիններին դիմելու մեխանիզմների (ներառյալ անկախ վերանայման) սահմանում (Համաձայնագրի հոդված 46 (a)) Խորհրդարանի և խորհրդի 2004թ. ապրիլի 21-ի 2004/35/ԵՀ հրահանգ	Ընդունել «Բնապահպանական պատասխանատվության մասին» նոր օրենքը	2024թ. 4-րդ եռամսյակ	1. Լիազոր մարմինները նշանակվել և գործում են իր իրավասության շրջանակներում 2. Շրջակա միջավայրին հասցված վնասի արդյունքում վնաս կրած անձանց կողմից իրավասու մարմիններին դիմելու մեխանիզմները սահմանվել են և կիրառվում են	Ռազմավարական քաղաքականության վարչություն	

6 (91.)	«Աղտոտողը վճարում է» սկզբունքի հիման վրա շրջակա միջավայրին (ջուր, հող, պահպանվող տեսակներ և բնական միջավայրեր) հասցված վնասը կանխելուն և	Ընդունել «Բնապահպանական պատասխանատվության մասին» նոր օրենքը	2027թ. 4-րդ եռամսյակ	Շրջակա միջավայրին հասցված վնասի կանխարգելման և վերացման վերաբերյալ օրենսդրությունն ընդունված և կիրառվում է	Ռազմավարական քաղաքականության վարչություն	
7(92.)	Գործունեության վտանգավոր տեսակների համար խիստ պատասխանատվության սահմանում և օպերատորների համար անհրաժեշտ կանխարգելիչ և վերականգնող միջոցներ ձեռնարկելու պարտավորությունների ներառյալ ծախսերի վճարման պատասխանատվության սահմանում (Համաձայնագրի հոդված 46 (a) Խորհրդարանի և խորհրդի 2004թ. ապրիլի 21-ի 2004/35/ԵՀ հրահանգ)	Ընդունել «Բնապահպանական պատասխանատվության մասին» նոր օրենքը	2026թ. 4-րդ եռամսյակ	1. Գործունեության վտանգավոր տեսակների համար սահմանված է խիստ պատասխանատվություն՝ շրջակա միջավայրին հասցված վնասի համար 2. Շրջակա միջավայրին հասցված վնասի համար սահմանվել են կանխարգելիչ և վերականգնող միջոցներ ձեռնարկելու պարտավորություններ՝ ներառյալ ծախսերի վճարման պատասխանատվության մասով	Ռազմավարական քաղաքականության վարչություն	
8(93.)	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում Գոտիների և ագլոմերացիաների սահմանում և դասակարգում Օդն աղտոտող նյութերի մասով մթնոլորտային օդի որակի գնահատման համակարգի, օդի որակի պահպանության պլանների, կարճաժամկետ գործողությունների ծրագրերի սահմանում Հանրությանը տեղեկատվության տրամադրման համակարգի ստեղծում (Համաձայնագրի հոդված 46 (b) (Խորհրդարանի և խորհրդի 2008թ. մայիսի 21-ի 2008/50/ԵՀ հրահանգ)	1. Ընդունել «Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» օրենք 2. Ընդունել «Գոտիների և ագլոմերացիաների դասակարգման մասին» ՀՀ կառավարության որոշում 3. Ընդունել «Մթնոլորտային օդի որակի գնահատման չափանիշները հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշում 4. Ընդունել «Օդի որակի պլանների և կարճաժամկետ գործողությունների ծրագրերի մշակման ուղեցույցները հաստատելու մասին» շրջակա միջավայրի նախարարի հրաման 5. Ընդունել «Մթնոլորտային օդի պետական մոնիթորինգի իրականացման, ստացված տվյալների հավաքման, վերլուծության, գնահատման և տեղեկատվության տրամադրման կարգը և մոնիթորինգի ցուցանիշները հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշում	2027թ. 4-րդ եռամսյակ	1. Լիազոր մարմինը նշանակվել և գործում է իր իրավասության շրջանակներում 2. Դասակարգվել են գոտիներ և ագլոմերացիաներ՝ ըստ օդն աղտոտող նյութերի գնահատման շեմերի 3. Օդի որակի գնահատման չափանիշները՝ աղտոտող նյութերի սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաների, կրիտիկական մակարդակների, գնահատման վերին և ստորին շեմերի, զգուշացման շեմերի, տեղեկացման շեմերի արժեքները սահմանվել են 4. Օդի որակի պահպանության պլանների մշակման ուղեցույցները հաստավել են 5. Գոտիներում և ագլոմերացիայում օդի որակի պլանների և կարճաժամկետ գործողությունների ծրագրերի մշակման և իրականացման լիազորությունների սահմանում 6. Վերլուծության և գնահատման արդյունքում ստացված տեղեկատվության հանրայնացման, հրապարակման և տրամադրման ընթացակարգերը գործում են, որի արդյունքում վերահսկելի և կիրառելի կդառնան մթնոլորտային օդի որակի վերաբերյալ տեղեկատվության հանրայնացման և միջազգային հարթակներում հրապարակման գործընթացները	Մթնոլորտային քաղաքականության վարչություն	
9(94.)	Մթնոլորտային օդի որակի պահպանության ոլորտում ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում Գնահատման վերին և ստորին շեմերի և նպատակային արժեքների սահմանում, գոտիների և	1. Ընդունել «Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» օրենքը 2. Ընդունել «Մթնոլորտային օդի որակի գնահատման չափանիշները հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշումը	2027թ. 4-րդ եռամսյակ	1. Լիազոր մարմինը նշանակվել է և գործում է իր իրավասության շրջանակներում 2. Օդի որակի գնահատման չափանիշները՝ աղտոտող նյութերի սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաների, կրիտիկական մակարդակների, գնահատման վերին և ստորին	Մթնոլորտային քաղաքականության վարչություն	

	ագլոմերացիաների սահմանում և դասակարգում Օդն աղտոտող նյութերի մասով մթնոլորտային օդի որակի գնահատման համակարգի սահմանում Համապատասխան աղտոտող նյութերի մասով օդի որակը պահպանելուն/բարելավելուն ուղղված միջոցառումների ձեռնարկում (Խորհրդարանի և Խորհրդի 2004թ. դեկտեմբերի 15-ի 2004/107/ԵՀ հրահանգ)	3. Ընդունել «Գոտիների և ագլոմերացիաների դասակարգման մասին» ՀՀ կառավարության որոշումը 4. Ընդունել «Օդի որակի պլանների և կարճաժամկետ գործողությունների ծրագրերի մշակման ուղեցույցները հաստատելու մասին» շրջակա միջավայրի նախարարի հրամանը		շեմերի, զգուշացման շեմերի, տեղեկացման շեմերի արժեքները սահմանվել են 3. Ըստ օդն աղտոտող նյութերի գնահատման շեմերի՝ գոտիները և ագլոմերացիաները դասակարգվել են 4. Օդի որակի պահպանության պլանների մշակման ուղեցույցները հաստավել են 5. Գոտիներում և ագլոմերացիայում օդի որակի պլանների և կարճաժամկետ գործողությունների ծրագրերի մշակման և իրականացման լիազորությունների սահմանում		
10(95.)	Հեղուկ վառելանյութերում ծծմբի պարունակության կրճատման վերաբերյալ ազգային օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի/ների նշանակում, վառելիքի նմուշառման արդյունավետ համակարգի և ծծմբի պարունակությունը որոշելու համար վերլուծության համապատասխան վերլուծական մեթոդների ստեղծում, մազութի և նավթաթորվածքի (գազային յուղի) օգտագործման արգելքի սահմանում (Համաձայնագրի հոդված 46 (b) 1999/32/ԵՀ հրահանգն ուժը կորցրած ճանաչող՝ Խորհրդարանի և Խորհրդի 2016թ. մայիսի 11-ի 2016/802/ԵՀ հրահանգ)	1. Վերանայել գործող օրենսդրությունը ըստ անհրաժեշտության և սահմանել լիազոր մարմին 2. Մշակել և ընդունել վառելիքի նմուշառման արդյունավետ համակարգի և ծծմբի պարունակության որոշմանն ուղղված վերլուծության համապատասխան անալիտիկ մեթոդները սահմանող իրավական ակտի նախագիծը 3. Ընդունել մազութի և նավթաթորվածքի (գազային յուղի) օգտագործման արգելքը սահմանող իրավական ակտի նախագիծը	2021թ. 4-րդ եռամսյակ	1. Լիազոր մարմինը նշանակվել է և գործում է իր իրավասության շրջանակներում 2. Վառելիքի արդյունավետ նմուշառման համակարգի և ծծմբի պարունակությունը որոշելու վերլուծական մեթոդները ստեղծվել են 3. Մազութի և նավթաթորվածքի օգտագործման արգելքը սահմանվել և գործում է	Մթնոլորտային քաղաքականության վարչություն	
11(96.)	Մթնոլորտային օդի որակի մակարդակի բարելավում Համաձայնագրի հոդված 46 (b)) (Խորհրդարանի և խորհրդի 1994թ. դեկտեմբերի 20-ի 94/63/ԵՀ հրահանգի 2-րդ, 3- րդ, 4-րդ, 5-րդ 6-րդ և 3-րդ հոդվածներին և հավելվածին ազգային օրենսդրության մոտարկում)	1. Վերանայել գործող օրենսդրությունը ըստ անհրաժեշտության և սահմանել լիազոր մարմին 2. Հայտնաբերել բենզինի պահման և բեռնափոխման բոլոր կայանները 3. Սահմանել բենզինի կորստի կրճատմանն ուղղված տեխնիկական և ավտոցիստեռների բեռնման կամրջակների և շարժական կոնտեյներների համապատասխանության պահանջները	2027թ. 4-րդ եռամսյակ	1. Լիազոր մարմինը նշանակվել է և գործում է իր իրավասության սահմաններում 2. Բենզինի պահման և բեռնափոխման բոլոր կայանների բազան ստեղծվել է 3. Բենզինի կորստի կրճատմանն ուղղված տեխնիկական պահանջները և ավտոցիստեռների բեռնման կամրջակների և շարժական կոնտեյներների համապատասխանության պահանջները սահմանված են և կիրառվում են	Կսահմանվի ոլորտը համակարգող փոխվարչապետի հանձարարությամբ՝ լիազոր մարմին սահմանելուց հետո	
12(98.)	Լիազոր մարմնի սահմանում, գետավազանային տարածքների բացահայտում, բնութագրիչների վերլուծություն, ջրի որակի մոնիտորինգի ծրագրերի և գետավազանային կառավարման պլանների և մշակում՝ ապահովելով հանրության մասնակցությունն ու պլանների հրապարակայնությունը: (Համաձայնագրի հոդված 46 (c) Խորհրդարանի և խորհրդի 2000թ.	1. Վերանայել և հաստատել ջրային օրենսդրությունը 2. Սահմանել գետավազանային տարածքներ վերլուծել գետերի ավազանների բնութագրիչները 3. Ուսումնասիրել մակերևութային և ստորերկրյա ջրերի վիճակի վրա մարդածին գործունեության ազդեցությունը 4. Կատարել ջրօգտագործման տնտեսական վերլուծություն հրահանգի 5-րդ հավելվածում սահմանված պահանջների՝ ջրավազանային	2024թ. 4-րդ եռամսյակ	1. Ազգային օրենսդրությունն ընդունվել է 2. Լիազորված մարմինը նշանակվել է 3. Գետավազանային տարածքները սահմանվել են 4. Հաստատվել են ջրավազանային կառավարման տարածքների վեց պլաններ 5. Հաստատվել են ջրավազանային կառավարման տարածքների վեց պլանների հիման վրա կազմված ջրերի մոնիթորինգի ծրագրեր	**Գործողություն 1** Ջրային քաղաքականության վարչություն **Գործողություններ 2-5** Ջրային ռեսուրսների կառավարման վարչություն	**Գործողություն 1** Ջրային ռեսուրսների կառավարման վարչություն **Գործողություններ 2-4** «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն ՊՈԱԿ

	հոկտեմբերի 23-ի 2000/60/ԵՀ հրահանգ)	կառավարման տարածքների պլանի կիրառման յուրաքանչյուր ժամանակահատվածի համար մակերևութային և ստորերկրյա ջրերի համար վերահսկողական և գործառնական դիտանցման ծրագրի ստեղծում 5. Վեց ջրավազանային տարածքների համար կառավարման պլանների վերանայում և հաստատում				
13(100.)	Ներպետական օրենսդրության ընդունում, իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների), աղտոտված կամ վտանգված ջրերի հայտնաբերում և նիտրատների նկատմամբ զգայուն գոտիների, դիտանցման ծրագրերի սահմանում (Համաձայնագրի հոդված 46 (c) Խորհրդի 1991թ. մայիսի 21-ի 91/676/ԵՏՀ հրահանգ)	1. Վերանայել գործող օրենսդրությունը սահմանել լիազոր մարմին 2. Հայտնաբերել ջրավազանային կառավարման տարածքների պլաններում նիտրատներով աղտոտված կամ վտանգված ջրերը և սահմանել նիտրատների նկատմամբ զգայուն գոտիներ 3. Սահմանել նիտրատների նկատմամբ զգայուն գոտիների դիտանցման ծրագրեր	2024թ. 4-րդ եռամսյակ	1. Լիազոր մարմինը նշանակվել և գործում է իր իրավասության շրջանակներում 2. Հաստատվել են ջրավազանային կառավարման տարածքների վեց պլաններ 3. Նիտրատների նկատմամբ զգայուն գոտիների դիտանցման իրականացումը սահմանվել է	**Գործողություններ 1-2** Ջրային քաղաքականության վարչություն **Գործողություն 3** Ջրային ռեսուրսների կառավարման վարչություն	**Գործողություն 3** «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն ՊՈԱԿ
14(102.)	«Աղտոտողը վճարում է» և արտադրողների ընդլայնված պատասխանատվության սկզբունքներին համապատասխան՝ ծախսերի ամբողջական փոխհատուցման մեխանիզմի սահմանում (Համաձայնագրի հոդված 46 (c) Խորհրդարանի և Խորհրդի 2008թ. նոյեմբերի 19-ի 2008/98/ԵՀ հրահանգ)	Մշակել և ընդունել «Արտադրողի ընդլայնված պատասխանատվության մասին» օրենքը	2025թ. 4-րդ եռամսյակ	«Աղտոտողը վճարում է» և արտադրողների ընդլայնված պատասխանատվության սկզբունքներին համապատասխան՝ ծախսերի ամբողջական փոխհատուցման մեխանիզմը մշակվել և կիրառվում է	Ռազմավարական քաղաքականության վարչություն	Վտանգավոր նյութերի և թափոնների քաղաքականության վարչություն
15(103.)	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի (իրավասու մարմինների) սահմանում Օպերատորների կողմից թափոնների կառավարման պլանների մշակումն ապահովող համակարգի ստեղծում (թափոնների գործածության օբյեկտների որոշում և դասակարգում. թափոնների բնութագրում) Թույլտվությունների, ֆինանսական երաշխիքների և տեսչական համակարգի ստեղծում Հանման հետևանքով առաջացած ստորերկրյա խոռոչների կառավարման և դիտանցման ընթացակարգերի սահմանում Լեռնահանքարդյունահանմա ն	1. Սահմանել լիազոր մարմին 2. Ստեղծել թափոնների կառավարման պլանների մշակումն ապահովող համակարգ 3. Ստեղծել թույլտվությունների, ֆինանսական երաշխիքների և տեսչական համակարգ 4. Մշակել ընդերքօգտագործման թափոնների օբյեկտների ստորերկրյա խոռոչների կառավարման և դիտանցման ընթացակարգերը սահմանող իրավական ակտի նախագիծ 5. Սահմանել լեռնահանքարդյունահանմա ն թափոնների գործածության օբյեկտների փակման և	2027թ. 4-րդ եռամսյակ	1. Լիազոր մարմինը նշանակվել և գործում է իր իրավասության շրջանակներում 2. Թափոնների կառավարման պլանների մշակումն ապահովող համակարգը ստեղծվել և գործում է 3. Թույլտվությունների, ֆինանսական երաշխիքների և տեսչական համակարգը ստեղծվել և գործում է 4. Ընդունված ազգային օրենսդրություն կամ իրավական կարգավորումներ, որոնք սահմանում են ստորերկրյա խոռոչների կառավարման և դիտանցման ընթացակարգերը մշակվել են 5. Լեռնահանքարդյունահանմա ն թափոնների գործածության օբյեկտների փակման և փակմանը հաջորդող փուլերի ընթացակարգերը սահմանված են և գործում են	Հողերի և ընդերքի քաղաքականության վարչություն	Վտանգավոր նյութերի և թափոնների քաղաքականության վարչություն

	թափոնների գործածության օբյեկտների փակման և փակմանը հաջորդող փուլերի ընթացակարգերի սահմանում և փակված օբյեկտների ցանկի կազմում (Համաձայնագրի հոդված 46 (d) Խորհրդարանի և Խորհրդի 2006թ. մարտի 15-ի 2006/21/ԵՀ հրահանգ)	փակմանը հաջորդող փուլերի ընթացակարգեր 6. Կազմել լեռնահանքարդյունահանման թափոնների գործածության փակված օբյեկտների ցանկ		6. Լեռնահանքարդյունահանման թափոնների գործածության փակված օբյեկտների ցանկը կազմվել է		
16(104.)	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և լիազոր մարմնի (մարմինների) սահմանում, Վայրի թռչունների, այդ թվում՝ միգրացվող տեսակների պահպանության հատուկ միջոցների սահմանում, հատուկ պահպանման տարածքների որոշում և սահմանում (Համաձայնագրի հոդված 46 (e) Խորհրդարանի և Խորհրդի 2009թ. նոյեմբերի 30-ի 2009/147/ԵՀ հրահանգ)	1. Ընդունել համապատասխան ազգային օրենսդրություն և սահմանել լիազոր մարմին 2. Իրականացնել վայրի թռչունների հատուկ պահպանման միջոցառումներ և գնահատել միգրացվող տեսակներ 3. Նշանակել տեղամասեր, որոնք կարող են կարևոր նշանակություն ունենալ AEWA-ի կողմից ընդգրկված ջրային թռչունների համար 4. Հիմնել միգրացվող թռչունների տեսակների պահպանության համար հատուկ պահպանության միջոցառումներ	2023թ. 4-րդ եռամսյակ	1. Լիազոր մարմինը նշանակվել և գործում է իր իրավասության շրջանակներում 2. Պահպանության հատուկ միջոցներ պահանջող թռչունների միգրացվող տեսակները գնահատվել են 3. Ջրային թռչունների տեսակների համար հատուկ պահպանության սահմանված տարածքների ցանկը հաստատվել է 4. Միգրացվող թռչունների տեսակները պաշտպանելու համար պահպանության հատուկ միջոցների սահմանվել են և կիրառվում են	Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների և կենսաբազմազանության քաղաքականության վարչություն	Կենսառեսուրսների կառավարման վարչություն
17(105.)	Վայրի թռչունների բոլոր տեսակների պահպանության ընդհանուր համակարգի ստեղծում՝ այդ թվում որսի ենթակա տեսակների և որսի ոչ ենթակա տեսակների (Համաձայնագրի հոդված 46 (e) Խորհրդարանի և Խորհրդի 2009թ. նոյեմբերի 30-ի 2009/147/ԵՀ հրահանգ)	Հիմնել վայրի թռչունների բոլոր տեսակների պահպանության համար ընդհանուր համակարգ	2024թ. 4-րդ եռամսյակ	Բոլոր վայրի թռչունների տեսակների համար ընդհանուր պաշտպանության համակարգը հաստատվել է	Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների և կենսաբազմազանության քաղաքականության վարչություն	Կենսառեսուրսների կառավարման վարչություն
18(106.)	Ներպետական օրենսդրության ընդունում և իրավասու մարմնի սահմանում, տարածքների ցանկի կազմում, սահմանում և դրանց կառավարման գերակայությունների, անհրաժեշտ միջոցառումների, ներառյալ՝ համաֆինանսավորում, որոշում, ինչպես նաև կրթության խթանման և հասարակայնությանը տեղեկատվության տարածման մեխանիզմների հիմնում (Համաձայնագրի հոդված 46 (e) Խորհրդի 1992թ. մայիսի 21-ի 92/43/ԵՏՀ հրահանգ)	1. Սահմանել լիազոր մարմին 2. Ընդունել բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին նոր օրենք (արժեքավոր էկոհամակարգերի ներառյալ «Էմերալդ ցանցի» տարածքների ձևավորման օրենսդրական հիմքերի հաստատում) 3. Կազմել տարածքների ցանկ, սահմանել և որոշել դրանց կառավարման գերակայություններ 4. Կազմել արածքների կառավարման պլաններ, ապահովել հաշվետվողականություն 5. Մշակել «Էմերալդ ցանցի» ի հաստատմանն ու զարգացմանն ուղղված ազգային գործողությունների ծրագիր (2023-2030թթ.)	2025 թ. 4-րդ եռամսյակ	1. Լիազոր մարմինը նշանակվել և գործում է իր իրավասության շրջանակներում «Էմերալդ ցանցի» տարածքների սահմանված ցանկը ստեղծվել է 2. Տարածքների ցանկը և դրանց կառավարման գերակայությունները սահմանվել են 3. Պահպանության ենթակա բոլոր տարածքների կառավարման պլանները հաստատվել են «Էմերալդ ցանցի» հաստատմանն ու զարգացմանն ուղղված ազգային գործողությունների ծրագիրը մշակվել է 4. Կրթության խթանման և հասարակայնությանը տեղեկատվության տարածման գործող համակարգը ստեղծվել է	Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների և կենսաբազմազանության քաղաքականության վարչություն	Կենսառեսուրսների կառավարման վարչություն

		6. Կատարել ԲՀՊՏ ՊՈԱԿ-ների կանոնադրական իրավունքի շրջանակներում պարբերաբար գիտակրթական և հանրային իրազեկման աշխատանքներ				
19(107.)	Բնակմիջավայրերի և տեսակների պահպանության կարգավիճակի մոնիթորինգի համակարգի հիմնում 92/43/ԵՏՀ հրահանգի Հավելված IV-ում ներառված տեսակների համար պահպանության խիստ ռեժիմի հիմնում (Համաձայնագրի հոդված 46 (e) Խորհրդի 1992թ. մայիսի 21-ի 92/43/ԵՏՀ հրահանգ)	1. Իրականացնել բնակմիջավայրերի և տեսակների պահպանության կարգավիճակի մոնիթորինգ 2. Իրականացնել կ ենդանիների սպանության և վայրի բնությունից ապօրինի վերցման դեպքերի մոնիթորինգ	2026թ. 4-րդ եռամսյակ	1. Բնակմիջավայրերի և տեսակների պահպանության կարգավիճակի մոնիթորինգի գործող համակարգը ստեղծված է 2. Կենդանիների սպանության և վայրի բնությունից ապօրինի վերցման դեպքերի մոնիտորինգի համակարգը ստեղծված է	Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների և կենսաբազմազանության քաղաքականության վարչություն	Կենսառեսուրսների կառավարման վարչություն
20(108.)	Արդյունաբերական արտանետումների մասին (աղտոտման միասնական կանխում և վերահսկում) (Համաձայնագրի հոդված 46 (f) Խորհրդարանի և խորհրդի 2010թ. նոյեմբերի 24-ի 2010/75/ԵՀ հրահանգի 4-րդ, 5-րդ, 6-րդ, 8-րդ, 12-րդ, 14(1)(դ)-րդ, 14(3)-(6), 15(2)-(4), 21-րդ, 23(1)-րդ, 24-րդ, հոդվածներին և 1-ին և 4-րդ հավելվածներին ազգային օրենսդրության մոտարկում՝ մթնոլորտային օդի կառավարման ոլորտում)	1. Ընդունել արդյունաբերական արտանետումների վերաբերյալ համապատասխան օրենսդրություն 2. Իրականացնել «Լավագույն հասանելի տեխնոլոգիաների» ներդրմանն ենթակա ոլորտների և ենթաոլորտների տեղայնացնում ազգային օրենսդրության մեջ 3. Ստեղծել թույլտվությունների համակցված համակարգ և մշակել մեխանիզմներ առավել խոշոր արտանետողների համար 4. Մշակել և ներդնել արդյունաբերական աղբյուրների համար համակարգ 5. Մշակել և ընդունել դիտանցման կարգը սահմանող ենթաօրենսդրական ակտի նախագծի և դիտանցման իրականացման միջոցառումների ծրագիր 6. Կիրառել լավագույն հասանելի տեխնոլոգիաներ՝ հաշվի առնելով լավագույն հասանելի տեխնոլոգիաների համար ԵՄ ելակետային փաստաթղթերը և դրանց տեղայնացումը ազգային օրենսդրության և ինստիտուցիոնալ շրջանակում 7. Մշակել և ընդունել այրման կայանների համար արտանետումների սահմանային արժեքները սահմանող իրավական ակտի նախագիծ 8. Մշակել և իրականացնել գոյություն ունեցող կայաններից տարեկան արտանետումների ընդհանուր ծավալի կրճատմանն ուղղված միջոցառումների	2027թ. 4-րդ եռամսյակ	1. Արդյունաբերական արտանետումների մասին համապատասխան իրավական ակտն ընդունվել է 2. Լիազոր մարմինը նշանակվել և գործում է իր իրավասության շրջանակներում 3. Իրավական ակտով հաստատվել են «Լավագույն հասանելի տեխնոլոգիաների» ներդրմանն ենթակա տնտեսական գործունեության ոլորտներ 4. Թույլտվությունների համակցված համակարգի ընթացակարգը սահմանվել և կիրառվում է 5. Գործող մեխանիզմը, որը հնարավոր կդարձնի ստուգել թույլտվության պայմանների պահպանումը և համեմատություն կատարել լավագույն հասանելի տեխնոլոգիայի հետ կապված արտանետումների մակարդակների հետ ստեղծվել է 6. Լավագույն հասանելի տեխնոլոգիաների համար տեղայնացված եզրակացությունները կիրառվել են 7. Այրման կայանների համար արտանետումների սահմանված արժեքներն ընդունվել են 8. Հաստատվել է միջոցառումների ծրագիր՝ գոյություն ունեցող կայաններից տարեկան արտանետումների ընդհանուր ծավալի կրճատման համար (գոյություն ունեցող կայանների արտանետումների սահմանային արժեքների սահմանման այլընտրանք)	Մթնոլորտային քաղաքականության վարչություն	Ռազմավարական քաղաքականության վարչություն Վտանգավոր նյութերի և թափոնների քաղաքականության վարչություն Ջրային քաղաքականության վարչություն Ջրային ռեսուրսների կառավարման վարչություն Թափոնների և մթնոլորտ արտանետումների կառավարման վարչություն

		ծրագիր՝ այլընտրանքային և նորագույն տեխնոլոգիաների կիրառման հիման վրա				
21(109.)	Հրահանգով սահմանված վտանգավոր քիմիական նյութերի արտահանման և ներմուծման մասին ծանուցման ընթացակարգերի և դրանց ապահովման համար պատասխանատու ներպետական մարմինների սահմանում, արտահանման և ներմուծման նկատմամբ հսկողություն իրականացնող ներպետական մարմինների սահմանում (Համաձայնագրի հոդված 46 (գ) Խորհրդարանի և խորհրդի 2012թ. 24-ի 649/2012/ԵՀ հրահանգ)	Մշակել քիմիական նյութերի կառավարման օրենսդրություն	2027թ. 4-րդ եռամսյակ	1. Վտանգավոր քիմիական նյութերի արտահանման և ներմուծման համար ընթացակարգերը սահմանվել և կիրառվում են 2. Վտանգավոր քիմիական նյութերի արտահանման ծանուցման, նախնական հիմնավորված համաձայնության և վերջնական կարգավորիչ գործողության ընթացակարգերը սահմանված են և կիրառվում են	Կսահմանվի ոլորտը համակարգող փոխվարչապետի հանձարարությամբ՝ լիազոր մարմին սահմանելուց հետո	
22(110.)	Արտահանվող վտանգավոր քիմիական նյութերի պիտակավորման և փաթեթավորման պահանջների սահմանում (Համաձայնագրի հոդված 46 (գ) Խորհրդարանի և խորհրդի 2012թ. հուլիսի 24-ի 649/2012/ԵՀ հրահանգ (հոդվածներ 17))	Մշակել քիմիական նյութերի կառավարման օրենսդրություն	2027թ. 4-րդ եռամսյակ	Արտահանվող վտանգավոր քիմիական նյութերի պիտակավորման և փաթեթավորման պահանջները սահմանվել և կիրառվում են	Կսահմանվի ոլորտը համակարգող փոխվարչապետի հանձարարությամբ՝ լիազոր մարմին սահմանելուց հետո	
23(111.)	Քիմիական նյութերի կառավարման ոլորտի իրավասու մարմինների սահմանում (Համաձայնագրի հոդված 46 (գ) Խորհրդարանի և խորհրդի 2008թ. դեկտեմբերի 16-ի 1272/2008/ԵՀ հրահանգ)	1. Մշակել քիմիական նյութերի կառավարման օրենսդրություն 2. Սահմանել լիազոր մարմին	2027թ. 4-րդ եռամսյակ	Լիազոր մարմինը նշանակվել և գործում է իր իրավասության շրջանակներում	Վտանգավոր նյութերի և թափոնների քաղաքականության վարչություն	
24(115.)	Փարիզյան համաձայնագրից բխող պարտավորությունների կատարման գործողությունների ծրագրի մշակում, համապատասխան կառուցվածքների և ջերմոցային գազերի նույնականացման համակարգի ստեղծում, ջերմոցային գազերի (ներառյալ ավիացիոն արտանետումների) դիտանցման, հաշվետվություններ ներկայացնելու, ստուգման և կատարման համակարգերի և հանրային քննարկումների ընթացակարգերի սահմանում Ջերմոցային գազերի մարդածին արտանետումների ազգային կադաստրների և ազգային հաղորդագրությունների և երկամյա զեկույցների պարբերական զարգացում (Համաձայնագրի հոդվածներ 54 (a) Խորհրդարանի և խորհրդի 2003թ. դեկտեմբերի 16-ի 2003/87/ԵՀ հրահանգ 601/2012 կանոնակարգն ուժը կորցրած ճանաչող՝ Խորհրդարանի և Խորհրդի	1. Մշակել փարիզյան համաձայնագրից բխող պարտավորությունների կատարման գործողությունների ծրագիր 2. Ստեղծել ջերմոցային գազերի նույնականացման համակարգ 3 Ապահովել ջերմոցային գազերի դիտանցման, հաշվետվություններ ներկայացնելու, ստուգման և կատարման համակարգերի և հանրային քննարկումների ընթացակարգերի սահմանումների իրավական հիմք 4 Ապահովել կլիմայի մասին օրենսդրության պահանջների խախտումների համար պատասխանատվություն սահմանող իրավական հիմք 5. Իրականացնել ինստիտուցիոնալ միջոցառումներ՝ ուղղված ազգային կադաստրների զարգացմանը	2029 թ. 4-րդ եռամսյակ	1. Ջերմոցային գազերի նույնականացման գործող համակարգը ստեղծվել է 2. Սահմանվել է կլիմայական օրենսդրության պահանջների խախտումների համար սահմանված պատասխանատվություն 3. Ազգային կադաստրների հաշվետվություններն, ազգային հաղորդագրությունները, երկամյա թափանցիկության զեկույցները պարբերական մշակվել և հրապարակվել են	Կլիմայական քաղաքականության վարչություն	

	2018թ. դեկտեմբերի 19-ի 2018/2066 կանոնակարգ)					
25(116.)	Կլիմայի փոփոխությանն առնչվող ջերմոցային գազերի արտանետումների (ներառյալ ավիացիոն արտանետումների) գույքագրման ազգային համակարգի ստեղծում, քաղաքականությունների, միջոցների և կանխատեսումների ներպետական համակարգի ստեղծում և համապատասխան ինստիտուցիոնալ կարողությունների հզորացում (Համաձայնագրի հոդվածներ 52 (a), (b), 54 (b) 525/2013 Կանոնակարգն ուժը կորցրած ճանաչող՝ Խորհրդարանի և Խորհրդի 2018թ. մայիսի 30-ի 2018/841 կանոնակարգ)	1. Ընդունել «Կլիմայի մասին» օրենք 2. Ապահովել ջերմոցային գազերի արտանետումների գույքագրման ազգային համակարգի ստեղծմանն ուղղված իրավական հիմք	2027թ. 4-րդ եռամսյակ	Ստեղծվել է ջերմոցային գազերի արտանետումների գույքագրման ազգային համակարգ	Կլիմայական քաղաքականության վարչություն	
26(117.)	Չափողականության, հաշվետվայնության ու հավաստագրման (MRV) համակարգի հիմնում, կլիմայի փոփոխության խնդիրների լուծմանը ուղղված տեխնոլոգիաների զարգացման և փոխանցման գործընթացի ձևավորում և հետևողական ամրապնդում (Համաձայնագրի հոդված 54 կետ (d) 525/2013 Կանոնակարգն ուժը կորցրած ճանաչող՝ Խորհրդարանի և Խորհրդի 2018 թ. մայիսի 30-ի 2018/841 կանոնակարգ (հոդված 5))	Ապահովել ՉՀՀ (MRV) համակարգի ստեղծմանն ուղղված իրավական հիմք	2029 թ. 4-րդ եռամսյակ	ՉՀՀ (MRV) արդյունավետ համակարգը ստեղծվել է	Կլիմայական քաղաքականության վարչություն	
27(118.)	Կլիմայի փոփոխության նկատմամբ հարմարվողականության հայեցակարգի ու ազգային գործողությունների ծրագրի մշակում (Համաձայնագրի հոդված 52, կետ (b) և 54, կետ (c),(d))	Մշակել հարմարվողականության ազգային գործողությունների ծրագիր	2021թ. 4-րդ եռամսյակ	Հարմարվողականության ազգային գործողությունների ծրագիրը ստեղծվել է	Կլիմայական քաղաքականության վարչություն	
28(119.)	Ջերմոցային գազերի կամ գազերի խմբերի (ՀՖԱ-ներ և ՊՖԱ-ներ) և ըստ ոլորտների առանձնացված աղբյուրներից կատարվող ջերմոցային գազերի մարդածին արտանետումների և կլանիչների կողմից դրանց կլանման ազգային կանխատեսումների վերաբերյալ հաշվետվություններ ներկայացնելու համակարգի նախատեսում (Համաձայնագրի հոդված 54 կետ (j) 525/2013 կանոնակարգն ուժը կորցրած ճանաչող՝ Խորհրդարանի և Խորհրդի 2018 թ. մայիսի 30-ի 2018/841 կանոնակարգ (հոդված 13 և 14))	Ապահովել ջերմոցային գազերի կամ գազերի խմբերի (ՀՖԱ-ներ և ՊՖԱներ) և ըստ ոլորտների առանձնացված աղբյուրներից կատարվող ջերմոցային գազերի մարդածին արտանետումների և կլանիչների կողմից դրանց կլանման ազգային կանխատեսումների վերաբերյալ հաշվետվությունների ներկայացման համակարգի իրավական հիմք	2027թ. 4-րդ եռամսյակ	Ջերմոցային գազերի կամ գազերի խմբերի (ՀՖԱ-ներ և ՊՖԱ-ներ) և ըստ ոլորտների առանձնացված աղբյուրներից կատարվող ջերմոցային գազերի մարդածին արտանետումների և կլանիչների կողմից դրանց կլանման ազգային կանխատեսումների վերաբերյալ հաշվետվությունների ներկայացման համակարգը ստեղծվել է	Կլիմայական քաղաքականության վարչություն	

29(120.)	Կլիմայական քաղաքականության իրականացման գործում հանրության (սոցիալական գործընկերներ, գործարար հանրություն, քաղաքացիական հասարակություն) մասնակցության ապահովում (Համաձայնագրի հոդված 54 կետ (j) Խորհրդարանի և խորհրդի 2021 թ. դեկտեմբերի 16-ի 2021/119/ԵՄ կանոնակարգ)	Ընդունել կլիմայական քաղաքականության հարցերով հանրության մասնակցության ապահովման իրավական հիմքեր	2026թ. 4-րդ եռամսյակ	Կլիմայական քաղաքականության հարցերով հանրության մասնակցության ապահովման իրավական շրջանակը ներդրվել է	Կլիմայական քաղաքականության վարչություն	
30(121.)	Ֆտորացված ջերմոցային գազերի արտանետումների կրճատում (Խորհրդարանի և Խորհրդի 2014թ. ապրիլի 16-ի թիվ 517/2014 կանոնակարգն ուժը կորցրած ճանաչող՝ Խորհրդարանի և Խորհրդի 2024թ. փետրվարի 7-ի թիվ 2024/573 ֆտորացված ջերմոցային գազերի մասին կանոնակարգի համապատասխան հոդվածների մոտարկում կլիմայի փոփոխության մեղմմանն ուղղված գործընթացում (հոդված 4(1), 4(3), 4(5), 4(7), 5, 7, 8(1), 8(2), 8(7), 8(10), 9, 10(1) և 10(3), 10(1ա), 10(5), 10(7), 10(9), 10(10), 10(12), 26 և 27)	1.Ընդունել ֆտորացված ջերմոցային գազերի արտանետումների կրճատման վերաբերյալ համապատասխան օրենսդրություն 2. Լրամշակել Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգիրքը	2027թ. 4-րդ եռամսյակ	1. Լիազոր մարմինը նշանակվել և գործում է իր իրավասության շրջանակներում 2. Արտանետումների կանխարգելման գործող համակարգը մշակվել է 3. Արտահոսքի ստուգումների գործող ընթացակարգերը և դրա արդյունքների գրանցման համար վարվող էլեկտրոնային գրանցամատյանի ձևը մշակվել է և տվյալների վարման համակարգը գործում է 4. Արտազատման պահանջները սահմանվել և կիրառվում են 5. Վերապատրաստման և հավաստագրման գործող համակարգը մշակվել է 6. Ընկերությունների կողմից հաշվետվությունների ներկայացման պահանջները սահմանվել և կիրառվում են 7. Սառնամատակարարման, սառցամատակարարման, օդորակման և ջերմային պոմպերի կիրառման ոլորտներում արտանետումների (հոսակորուստների) տվյալների հավաքագրում՝ համաձայն հոսակորուստների ստուգման համար վարվող գրանցամատյանների տեղեկատվության 8. Իրավակիրարկման ապահովման համակարգը գործում է	Կսահմանվի ոլորտը համակարգող փոխվարչապետի հանձարարությամբ՝ լիազոր մարմին սահմանելուց հետո	
31(122.)	Պիտակավորման համակարգի ստեղծում այն արտադրատեսակների և սարքավորումների համար, որոնք պարունակում են ֆտորացված ջերմոցային գազեր, կամ որոնց 2024/573/ԵՄ կանոնակարգ (հոդված 12)) գործունեությունը կախված է այդ գազերից (Համաձայնագրի հոդված 54 կետ (j) 517/2014 կանոնակարգն ուժը կորցրած ճանաչող՝ Խորհրդարանի և Խորհրդի 2024 թ. փետրվարի 7-ի	Համապատասխան արտադրատեսակների և սարքավորումների համար պիտակավորման համակարգի ստեղծման վերաբերյալ օրենսդրության ընդունում	2027թ. 4-րդ եռամսյակ	Պիտակավորման պահանջները սահմանվել են և կիրառվում են	Կսահմանվի ոլորտը համակարգող փոխվարչապետի հանձարարությամբ՝ լիազոր մարմին սահմանելուց հետո	
32(123.)	Օզոնային շերտի պահպանություն և քայքայող նյութերի կրճատում (Խորհրդարանի և Խորհրդի 2009թ.	1. Լրամշակել «Օզոնային շերտի պահպանության մասին» օրենքը և մշակել դրանից բխող ենթաօրենսդրական ակտ	2027թ. 4-րդ եռամսյակ	1.Լիազոր մարմինը նշանակվել և գործում է իր իրավասության շրջանակներում	Մթնոլորտային քաղաքականության վարչություն	

	սեպտեմբերի 16-ի թիվ 1005/2009 կանոնակարգն ուժը կորցրած ճանաչող՝ 2024թ. մայիսի 11-ի 2024/590 կանոնակարգ Հսկման ենթակա նյութերի շուկայահանման և օգտագործման արգելքի սահմանում, բացի վերականգնված ՀՔՖԱներից, որոնք կարող են օգտագործվել որպես սառնագենտ մինչև 2030թ. հունվարի 1 (հոդված 4 (1) և 15 (1ա)) (Համաձայնագրի հոդված 54 (j))	2. Լրացումներ և փոփոխություններ կատարել Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգրքումը		2.Հսկման ենթակա նյութերի արտադրությունը՝ օրենսդրորեն ամրագրված արգելքը սահմանվել է 3.Օրենսդրորեն սահմանվել են արտադրության, շուկայահանման, օգտագործման, բացառությունների և առանձին շեղումների պայմաններ 4.Ներմուծման և արտահանման լիցենզավորման գործող համակարգը ներդրվել է 5.Հաշվետվությունների ներկայացման պարտականությունները օրենսդրորեն սահմանվել են 6.Արտազատման, վերամշակման, ռեգեներացման (վերականգնում) և ոչնչացման՝ պարտականություններն օրենսդրորեն սահմանվել են 7.Հոսակորուստների դիտանցման և տեսչական ստուգումների վերաբերյալ ընթացակարգերը մշակվել և կիրառվում են 8.Սպասարկող անձնակազմի համար որակավորման նվազագույն պահանջների սահմանում 9.Իրավակիրարկման ապահովման համակարգը գործում է 10.Հսկման ենթակա նյութերի շուկայահանման և օգտագործման՝ օրենսդրորեն արգելքը՝ նախատեսված բացառություններով ամրագրվել է		
33(206.)	Դիտանցման համակարգի ստեղծում (98/83 ԵՀ հրահանգին փոխարինող՝ Խորհրդարանի և Խորհրդի 2020թ. դեկտեմբերի 16-ի 2020/2184/ԵՄ հրահանգ)	1. Վերազինել լաբորատորիաները 2. Ներդնել մոնիթորինգային գործիքներ	2027թ. 3-րդ եռամսյակ	1.Ընդունված է մոնիթորինգի ծրագիր յուրաքանչյուր բնակավայրի համար 2.Կանոնավոր մոնիթորինգն իրականացված է 3.Գործառնական մոնիթորինգն իրականացված է	«Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ	
34(219.)	Անհետացման եզրին գտնվող վայրի բուսական և կենդանական աշխարհի տեսակների միջազգային առևտրի մասին» կոնվենցիայի (CITES) դրույթների ամբողջական կիրարկում և դրանց խախտման դեպքում առևտրի արգելում (Համաձայնագրի հոդված 277)	1. Ընդունել «Բուսական աշխարհի մասին օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» օրենքի նախագիծ, 2. Ընդունել «Վարչական իրավախախտումների մասին» օրենսգրքում լրացումներ կատարելու մասին օրենքի նախագիծ (տույժ, տուգանքների ներդրման, ապօրինի տնօրինվող և առևտրում ընդգրկված տեսակների առգրավման վերաբերյալ) 3. Ընդունել «ՀՀ կառավարության 2009թ. հոկտեմբերի 22-ի N 1281-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ	2027թ. 4-րդ եռամսյակ	Ոլորտը կանոնակարգող օրենսդրական նախագծերն ընդունված են և գործում են	Կենսառեսուրսների կաավարման վարչություն	Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների և կենսաբազմազանության քաղաքականության վարչություն

		կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծ 4. Ընդունել գիտական և կառավարող մարմինների գործառույթների ամրագրման վերաբերյալ շրջակա միջավայրի նախարարի հրամանի նախագիծը				